

LOCALITATEA HOREZU DIN JUDEȚUL VÂLCEA, ÎN TIMPUL OCUPAȚIEI GERMANO-AUSTRO-UNGARE (1916-1918)

Constantin MĂNESCU-HUREZI*

Keywords: Horezu, war, destruction, churches, Germany.

O mare jertfă de sânge și de vieți omenești pentru apărarea județului Vâlcea a adus-o Regimentul 44 Infanterie, care, în perioada 14 august-30 decembrie 1916, a participat la luptele de la Căineni și din munții Coți și Măgura, până pe apa Topologului.¹ Cu toate acestea, Germania și Austro-Ungaria și-au încordat eforturile militare pentru zdrobirea Armatei Române, transferând pe frontul român centrul de greutate al războiului.

La 12/25 noiembrie 1916, trupele inamice ocupă orașul Râmnicu Vâlcea. În 14 județe ale Munteniei și Olteniei, implicit și în localitatea Horezu, în Dobrogea și în cele trei județe aflate în imediata apropiere a frontului, s-a instalat Administrația Militară Germană. „*La 21 noiembrie dimineața, un escadron de cuirasieri, sub comanda maiorului Borke, intră în Craiova pe la vest, în timp ce pătrundeau pe la nord avangardele Diviziei a 41-a de Infanterie. Pământul Olteniei, ținutul românismului celui mai vechi, mai curat și mai mândru, obârșia energiilor românești, primea cel dintâi insulta copitelor cailor năvălitorului. Catastrofa României începuse*”.²

Într-adevăr, urma o perioadă foarte grea, care întrunea eforturile germano-austro-ungare, bulgare și turcești, canalizate spre exploatarea cât mai judicioasă a resurselor teritoriului României în interesele vremelnice învingători. Prin adresa nr. 275 din 22 februarie 1919, Administrația Plasei Cozia înștiința Prefectura Județului Vâlcea: „Isprăvile germano-austro-ungarilor, vandalii secolului al XX-lea, sunt cunoscute omenirii întregi; din primele zile ale izbucnirii războiului mondial trâmbițarea lor a înmărmurit lumea „civilizată de pe suprafața globului pământesc”. Administratorul Plasei Cozia numește în acest *Memoriu* poporul german „fiara care a dezlănțuit cel mai monstruos război în numele Dumnezeirii, culturii și civilizațiunii”.³ Armatele invadatoare străine ocupând județul, s-au dedat la prădăciuni și jafuri. Ocupanții au incendiat și devastat case, au ucis și au jefuit oameni lipsiți de apărare, au siluit femei. Un mare număr de bărbați, bănuți că au luptat în Armata Română sau că au sprijinit-o, au fost executați pe loc. Râmnicu Vâlcea se numără printre orașele crunt jefuite și devastate.⁴ Prin instaurarea unui regim despotice, prin rechiziționarea și confiscarea

* Preot, Parohia Horezu II-Urșani, județul Vâlcea.

¹ Dumitru Andonie, *Regimentul 44 Infanterie, Rezumatul activității executate în timpul campaniei de la 14 august la 30 decembrie 1916*, în „Studii Vâlcene”, IV, Râmnicu-Vâlcea, 1980, p. 84-88.

² Constantin Kirilășcu, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p. 467.

³ S.J.V.A.N., Fond *Prefectura Județului Vâlcea*, dosar nr. 25/1917, fila 117.

⁴ Corneliu Tamaș, Petre Bardășu, Sergiu Purece, Horia Nestorescu-Bălcești, *Județul Vâlcea în anii Primului Război Mondial. Studii și documente*, vol. I: *Bălcești pe Topolog*, 1979, p. 20-21.

ACTA MUSEI TUTOVENSIS. Memorialistică, nr. 3, 2018. ISSN: 2457-1717.

bunurilor aparținând locuitorilor, exploatarea nemiloasă a muncitorilor, țăranilor, jefuirea cruntă a bogățiilor naturale, distrugerea instalațiilor industriale și secătuirea rezervelor de materiale și de materii prime, trupele Puterilor Centrale au dat o grea lovitură economiei.⁵ Au pus mâna pe resursele subsolului: sarea de la Ocele Mari, aurul de la Valea lui Stan, mica (moscovitul) și lemnul de la Voineasa, au rechiziționat stațiunile balneare Călimănești, Govora și Olănești, unde, timp de două sezoane, s-au odihnit și tratat militarii germani.⁶ Armatele dușmane de invazie aveau ordine de a jefui totul timp de 24 de ore care, în cele mai multe cazuri, se prelungeau până la 4 zile, după care a început cea mai rafinată exploatare a teritoriului ocupat pentru întreținerea armatei de campanie și de ocupație, dar și pentru a veni în ajutor Germaniei înfometate.⁷

Abuzurile ocupanților străini au fost resimțite și de locuitorii Horezului. Pentru a da răspuns Ordinului Prefectului Județului Vâlcea Nr. 640/1919, Administrația Plasei Horezu alcătuită și înainta la 23 februarie 1919 un *Memoriu „relativ la pagubele cauzate de trupele de ocupație germane”* în comunele acestei plase. Acest *Memoriu*, alcătuit din 6 puncte și mai multe subpuncte, oglindesc în mod fidel caracterul distructiv al ocupației germano-austro-ungarilor, cu cele mai urâte aspecte. Pagubele suferite de locuitori din partea inamicului sunt descrise în continuare.

A. Acte de ofensă și batjocură

1. Trupele germane, în trecerea lor la invazia din noiembrie 1916, au spart ușile, ferestrele și au distrus mobilierul și arhiva la localurile de primărie și școale în comunele: Folești, Horezu, Măldărești, Romani, Racovița, Slătioara și Tomșani. Valoarea pagubelor aduse numai comunei Romani se ridica la 2.300 lei.⁸ La comunele Slătioara și Horezu, cu aceeași ocazie, au băgat caii în localul Primăriei comunei Slătioara și în localurile Școalei de Meserii din Horez, cum și în localul Judecătoriei de Ocol, unde au făcut cele mai mari stricăciuni.⁹

2. În timpul ocupației, trupele germane au confiscat clopotele de la toate bisericile din comunele plasei. Un alt memoriu al Administrației Plasei Horezu arată că „*din comuna Horezu, nemții au luat 6 clopote de la biserici, în valoare de 15.000 lei*”, precum și „*3 clopote de la bisericile din comuna Romani, în valoare de 3000 de lei*”.¹⁰

3. Autoritatea ocupantă s-a amestecat în administrația românească, schimbând primarii de la comunele plasei, afară de Vaideeni, Slătioara și Racovița, numind alte persoane care, în majoritate, au fost cele mai rele elemente și bune arme pentru ei contra intereselor noastre, iar prin diferite dispozițiuni au oprit cu desăvârșire libertatea locuitorilor și satisfacerea intereselor generale românești.¹¹

B. Rechiziții

1. Cuanțul rechizițiilor făcute de inamic de la particularii din comunele plasei Horezu, socotit după prețul de rechizițiune, se urcă la suma de lei 1.011.115.

2. Hala comunală din comuna Horezu, rechiziționată în întregime de germani, pentru lăptărie, timp de 7 luni, în anul 1918, cauzând comunei pagubă de lei 3500, fără nici o plată.

⁵ Primăria Orașului Horezu, *Fișa monografică a Orașului Horezu*, 2001, p. 14.

⁶ Corneliu Tamaș ș.a., *op. cit.*, p. 22.

⁷ Corneliu Tamaș, *Din istoria arhivelor vâlcene (1916-1918)*, în „*Studii Vâlcene*”, V, Râmnicu-Vâlcea, 1982, p. 89.

⁸ S.J.V.A.N., Fond *Prefectura Județului Vâlcea*, dosar nr. 98/1919, fila 102.

⁹ *Ibidem*, f. 156.

¹⁰ *Ibidem*, f. 157.

¹¹ *Ibidem*, f. 156.

3. S-au luat, fără a se da bon sau alt act și fără plată, materiale ca: obiecte de aramă, lemne pentru foc, vehicule, harnașamente, obiecte de îmbrăcăminte și de casă, cereale, vite etc., cu violență de către organele germane de ocupație, în valoare totală ca 1.008.752 lei socotit după prețul din momentul ridicării.

4. Ca produse (produse), cereale și alimente, s-au ridicat din comune, prin rechiziție individuală și luare în masă, impuse colectiv tuturor locuitorilor, fructe: mere, pere și prune, fasole, alimente de hrană ca: unt, untură, brânză, ouă și lapte în valoare totală ca de 725.914 lei, socotite după prețurile plătite de ei.¹²

5. Ridicarea a 8 vagoane produse aflate depozitate la hala centrală a comunei Horezu, strânse pentru Armata Română, în valoare de 48.600 lei.¹³

C. Distrugerea unor acte și documente de stat

Concomitent cu evacuarea în Moldova a unei părți a populației din județul Vâlcea, în lunile octombrie și noiembrie 1916, autoritățile românești au luat o serie de măsuri menite să salveze o seamă de bunuri materiale din fața cotropitorilor. Trebuie menționat că s-au trimis obiecte de valoare și documente de stat în Moldova. Într-o adresă din 8 iunie 1918, se arată că „registrele și actele prefecturii pe anul 1916, precum și alte numeroase și importante dosare, fiind transferate din cauza ocupației județului și a reședinței acestuia, au fost duse spre a fi puse la adăpost în orașul Bârlad, la prefectura respectivă”.¹⁴

Însă, în cea mai mare parte aceste acte de stare civilă, condici de contabilitate sau acte de proprietate de la primăriile comunale au fost distruse, așa cum se arată în adresa nr. 250 din 18 septembrie 1917, prin care Primăria Comunei Racovița, aflată în apropierea localității Horezu, răspundea Prefectului Județului Vâlcea: „Conform ordinului Domnului administrator al plășii Horezu cu nr. 228/917, am respectul a comunica faptul că, compturile de venituri și cheltuieli (bugetele comunei) pe anii 1911/1912 și 1914/1915 lipsesc, din cauză că parte din arhivă s-a stricat când au trecut prin această comună trupele imperiale germane și din cauză că registrele de ieșire lipsesc, pe 1915/1916 s-a înaintat Dv., cu raportul nostru Nr. 358 din 26 iunie 1915”.¹⁵

D. Distrugeri de bunuri, furturi și jafuri

1. La comuna Horezu: la Hala comunală s-au distrus uși, ferestre, gheretele de alimente și s-a surpat o parte din zidărie de către trupele germane, valoare de restaurare 5000 lei. La localul Școlii de Meserii din Horez, distrugeri de sobe, uși, ferestre, dușumele și deteriorare de pereți, valoarea de restaurare lei 6000. La localul noului spital din Horez: distrugere de geamuri, furtul cheilor de la uși și a broaștelor, cum și a rubinetelor de la instalațiile de apă și băi, valoarea de restaurare lei 3000. La localul ocupat de Judecătoria Ocolului Rural Horez, proprietatea comunei Horezu, distrugerea geamurilor și broaștelor de la uși, valoarea de restaurare lei 1000. Distrugerea arhivei Judecătoriei de Ocol și a actelor de valoare, evaluate la 50.000 lei.¹⁶

2. Furturi, jafuri, luări pe față

La Comuna Horezu, lemnăria de la stat cantonul Treapturile, în valoare de lei 100.000, furtul aparatului telefonic de la centrală și sârma telegrafică și telefonică de pe teritoriul comunei, în valoare de lei 2000. Mobilier, material și scule de la Școala de Meserii Horezu, în valoare de lei 30.000.

¹² *Ibidem*, fila 156, 156 verso.

¹³ *Ibidem*, fila 101 verso.

¹⁴ Corneliu Tamaș, *Din istoria arhivelor vâlcene (1916-1918)*, p. 89.

¹⁵ S.J.V.A.N., Fond Prefectura Județului Vâlcea, dosar nr. 25/1917, fila 75.

¹⁶ S.J.V.A.N., Fond Prefectura Județului Vâlcea, dosar nr. 98/1919, fila 156 verso și 157.

3. Din casele de fier ale autorităților nu s-au luat sume de bani. S-au spart însă casele de bani de la Banca Populară Racoviceanca din Comuna Racovița și cele de la Percepțiile Comunelor Horezu și Tomșani, la care au cauzat stricăciuni de 2500 lei.

E. Crime, violuri, silnicii

S-au ucis săteni fără vreo vină serioasă, fără să fie judecați sau condamnați; s-au arestat, bătut și schingiuit, locuitori pentru a-i determina să declare ultimele alimente scăpate de lăcomia dușmanului, pentru neîndeplinire de corvezi, care le sleiau forțele și pentru executarea cărora nu exisa nici o formă, nu se admitea nici o scuză. Brutalitatea soldaților germani este demonstrată și de cazul femeii Maria I. Georgescu din comuna Romani, care a fost bătută grav, această bătaie cauzându-i moartea, pentru că s-a opus să dea un porc de rechiziție, fiindu-i necesar pentru hrana copiilor săi.¹⁷ Tot din comuna Romani, 3 locuitori au fost arestați câte 15 zile la Arestul Preventiv Râmnicu Vâlcea, pentru neexecutare de ordin și alte 2 persoane, câte un an, pentru că au purtat arme.

F. Amenzi

Locuitorilor din comunele Plășii Horezu li s-au aplicat, de către autoritățile germane, amenzi în sumă de 85.430 lei, pentru neexecutare de rechiziții și corvezi și pentru neprezentare la controlul lunar.¹⁸

În încheierea acestui *Memoriu*, Administratorul Plasei Horezu arăta: „*Faptele arătate s-au săvârșit de către trupele germane în luna noiembrie 1916 prin vădită ostilitate, care aveau aptitudini cu totul abuzive atât în timpul invaziei, cât și în timpul ocupațiunii și retragerii lor*”.

La acestea se adaugă multe alte rechiziții și distrugerii de bunuri materiale, precum și supunerea la înfometare a populației civile din județ. Ținându-se cont de caracteristica agriculturii județului, aceea a existenței preponderente a pomiculturii și viticulturii, se trece la uscarea fructelor, prepararea gemurilor și marmeladelor în instalații pe care germanii îi forțază pe locuitori să le construiască și să le utilizeze.¹⁹ Sunt date ordine pentru colectarea chiar și a castanelor, ghindei, jirului și urzicilor, fiind obligatorie predarea lor către Comandurile de Etapă.

În primăvara anului 1918, populația Horezului cunoștea o adevărată criză de alimente din cauza abuzurilor armatei germane de ocupație.²⁰ Oamenii nu mai aveau alimente pentru supraviețuire. Era interzisă tăierea curcanilor, găștelor, rațelor sau găinilor pentru nevoile casnice, ca și vinderea lor în oraș. Pâinea se raționalizase pe cartele la Râmnicu Vâlcea, încă din iulie 1917, iar gazul, sarea și chibriturile lipseau în așezările din Vâlcea, încă din decembrie 1916.²¹ Este cunoscută adresa Primăriei Comunei Horezu nr. 191 din 21 aprilie 1918, trimisă Prefecturii județului Vâlcea, prin care arăta: „*Din luna ianuarie a.c. populația orășenească a acestei comune este cu totul lipsită de pâine, pentru motivul că onor comandatura nu ne mai dă făină de grâu ca până la acea dată, întrucât această comună este rurală, iar nu urbană. Eu cred, domnule prefect, că se face o mare greșeală din momentul ce nu se ține socoteală faptul că deși această comună este rurală, însă în populația ei se găsesc 110-125 familii din 358, pur orășenești, care îndură cele mai mari neajunsuri (în special copii) din cauza lipsei totale a pâinii, lucru de altfel foarte explicabil, când obișnuința a fost*

¹⁷ Corneliu Tamaș ș.a., *Județul Vâlcea în anii Primului Război Mondial*, p. 420.

¹⁸ S.J.V.A.N., *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, dosar nr. 98/1919, fila 157 verso.

¹⁹ Sergiu Purece, *Lupta maselor populare din județul Vâlcea împotriva ocupației germano-austro-ungare*, în „*Studii Vâlcene*”, IV, 1980, p. 63-64.

²⁰ Valentin Ciocan, Vetuța Ciocan, *Istoria Horezului*, Editura Offsetcolor, Râmnicu Vâlcea, 2012, p. 55.

²¹ Sergiu Purece, *op. cit.*, nota 14, p. 64.

așa”²². Toate acestea au dus la o involuție economică a județului, indicatorii economici arătând că fusese dat cu cel puțin douăzeci și cinci de ani înapoi.²³

Județul nostru și localitatea Horezu au avut de suferit inclusiv pe plan cultural și religios. Odată cu ocuparea Râmnicului, la 12 noiembrie 1916, de către trupele invadatoare germane, au fost distruse cele peste 1000 de volume aflate în biblioteca secției Ligii Culturale din acest oraș.²⁴ Bisericile au fost jefuite de bunuri specifice – icoane, cărți, obiecte de cult, iar locașurile de cult și clădirile lor anexe au fost folosite ca magazii, grajduri sau bucătării de campanie. Într-un tablou general, întocmit de Prefectura județului Vâlcea, în aprilie 1919, cuprinzând daunele cauzate de trupele germano-austro-ungare, prin distrugere vădită, ostilitate, rea întreținere și abuzivă întrebuințare, Ministerul Cultelor și Instrucției Publice arăta că mănăstirilor, bisericilor și schiturilor din Vâlcea li s-au cauzat pagube în valoare de 55.395 lei, iar pagubele cauzate locașurilor de cult prin furturi, jafuri și luări pe față a avutului, se ridicau la valoarea de 667.615 lei.²⁵

Mănăstirea Hurezu, aflată pe teritoriul localității noastre, a cunoscut atunci perioada cea mai grea din istoria sa, după cum arăta maica Epifania Teodorescu, stareță între anii 1915-1922, deoarece „*primul război mondial, retragerea armatei române și ocupația austro-germană-maghiară au impus o exploatare nemiloasă a celor ce au încăput pe mâna lor*”.²⁶ În același timp, mănăstirea avea de suferit și de pe urma armatei rusești, așa cum arată Procesul-verbal nr. 7 din 21 octombrie 1916: „*Subsemnatul delegat al Marei Cartier General al Armatei, în puterea înaltului ordin nr. 30, din 11 octombrie 1916, prin care sunt însărcinat a ridica tezaururile mănăstirilor, m-am transportat în acest scop la Sfânta Mănăstire Horezu, județul Vâlcea, unde P.C. Maica Epifania Teodorescu, Superioara Mănăstirii, asistată de preotul Matei Aureliu, preotul Sfintei Mănăstiri, ne-a predat din visteria Mănăstirii următoarele odoare și odăjdii: un sfânt potir aurit brâncovenesc, 7 candelargint aurit, una cădelniță...*”²⁷. Au fost ridicate în total 31 de obiecte de cult și 11 talere de zinc, care au luat drumul Moscovei și nu s-au mai întors niciodată...²⁸

Era firesc ca jaful, teroarea, samavolniciile de tot felul, aroganța ocupanților, politica de germanizare și de ponegrire a tot ceea ce era tradiție patriotică la români, să stârnească revolta și ura profundă a poporului român, care a dus doar lupte de apărare. Asemenea tuturor românilor, locuitorii județului Vâlcea, ca și ai Horezului, s-au împotrivit jugului străin, opunând armelor o voință de neînfrânt, spiritul de sacrificiu și, mai ales, dragostea de cămin, de familie și de glia strămoșească. Rezistența populară a luat un adevărat caracter de masă după marile victorii militare obținute de Armata Română, în vara anului 1917, îmbrăcând aspecte multiple, ca: refuzul de a executa muncile și corvezile cerute, eschivarea de la rechiziții, nerespectarea și încălcarea ordonanțelor, sabotarea transporturilor și distrugerea mijloacelor de telecomunicații.²⁹ Este cunoscut în Oltenia cazul învățătorului gorjan Victor Popescu, ofițer în rezervă, care a luptat cu îndârjire împotriva cotropitorilor germani. El a format și a condus un grup de luptători, care a acționat în zona județelor Gorj și Mehedinți,

²² Corneliu Tamaș ș.a., *Județul Vâlcea în anii Primului Război Mondial*, doc. nr. 197, p. 284-285.

²³ *Ibidem*, p. 23.

²⁴ Veronica Tamaș, *Contribuția „Ligii Culturale” din Râmnicu-Vâlcea la desăvârșirea unității naționale a poporului român (1891-1918)*, în „*Studii Vâlcene*”, I, Râmnicu Vâlcei, 1971, p. 37.

²⁵ Corneliu Tamaș ș.a., *Județul Vâlcea în anii primului război mondial*, doc. nr. 290, p. 423 și 425.

²⁶ Gherasim Cristea, *Mănăstirea Hurezu, candela nestinsă a ortodoxiei românești*, Editura Conphyis, Râmnicu Vâlcea, 2003, p. 110.

²⁷ *Ibidem*, p. 150-151.

²⁸ Pentru detalii vezi și Viorica Moisuc, *Românii și politica externă rusească. Un secol din istoria Tezaurului românesc „păstrat” la Moscova (Studii și documente)*, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2013.

²⁹ Gh. Simeanu, *Documente referitoare la rezistența maselor populare vâlcene împotriva ocupației germane (1917-1918)*, în „*Studii Vâlcene*”, IV, Râmnicul Vâlcei, 1974, p. 137-143.

dar și în părțile Vâlciei, poate și în zona Horezului. Într-o înflăcărată proclamație, redactată de Statul Major al acestui grup de luptători partizani, se arăta, între altele: „*Fraților români! Soldaților! Trăim timpuri grele și vom trăi și mai rău dacă nu ne vom uni. Deșteptați-vă și înviați odată, cum a înviat și codrul. Arătați fiecare din voi că mai aveți sânge românesc în vinele voastre. Puneți mâna pe coasă, topor, sapă și pari, cântați „veșnica pomenire” dușmanului care ne batjocorește femeile și fetele noastre, ne ia hrana și laptele de la gura copiilor*”.³⁰

Deși ocupaseră două treimi din teritoriul României, Puterile Centrale nu și-au atins obiectivul urmărit. Statul român continua să existe și să se apere în dreptatea cauzei sale, pentru care intrase în război la 14/27 august 1916. Eroismul și vitejia soldaților români, înaltul lor patriotism au înscris în Primul Război Mondial nepieritoare pagini de glorie în cartea de aur a istoriei noastre³¹. Ei au luptat până la 29 octombrie/11 noiembrie 1918, când Germania a capitulat și a fost obligată să-și retragă armata din România. Prin lupta și sacrificiul ei, România, care se găsea în tabăra învingătorilor, oferea lumii exemplul unui stat mic, cu un popor viteaz, care, printr-o extraordinară încordare de forțe și un înalt spirit de sacrificiu, a putut să țină piept unora dintre cele mai mari puteri imperialiste: Germania și Austro-Ungaria. Pierderile României erau imense: la o populație de 7.400.000 de locuitori, dintre care 2.200.000 bărbați, a pierdut peste 800.000 de oameni (morți, răniți, dispăruți pe front și în spatele frontului). Între aceștia, se numără și sergenții Mihail Popescu și Simion Popescu, caporalii Ion Anca și Gh. M. Chișavu, precum și cei 146 de soldați din localitatea Horezu³², al căror sânge s-a vărsat pentru România Mare.

Suferințele românilor din perioada războiului au fost răsplătite din plin odată cu înfăptuirea idealului unității naționale depline, la 1 Decembrie 1918. Să nu uităm faptul că la temelie statului național unitar român a stat anunțarea, de către regele Ferdinand I, a reformei agrare și a celei electorale, la 23 martie/5 aprilie 1917, iar la menținerea moralului armatei și la fortificarea conștiinței naționale s-au aflat cuvântările tipărite și difuzate pe front prin ziarul „Neamul Românesc” de către marele nostru istoric Nicolae Iorga, supranumit „apostolul neamului”.

Făurirea României Mari, prin unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei, cu România, a avut un puternic ecou și în Horezu, unde s-a cinstit prin săvârșirea unui *Te Deum*, locuitorii de aici dovedind faptul că ecoul Unirii de la 1859 vibra încă în conștiința lor și că legăturile lor cu românii de dincolo de munți fuseseră dintotdeauna și mereu vii.

LA VILLE DE HOREZU DANS LE COMTÉ DE VÂLCEA, PENDANT L'OCCUPATION ALLEMANDE-AUSTRO- HONGROISE (1916-1918)

La ville de Horezu dans le comté de Vâlcea a souffert pendant l'occupation allemande-austro-hongroise des années 1916-1918. Les armées allemandes ont dévasté des églises, ont racheté des biens d'hommes, ils ont détruit des documents d'état et actes particuliers, ils ont commis des crimes, vols et violence a travers les lieux où ils sont passés. La résistance populaire avait dans ces lieux un véritable caractère de masse.

³⁰ Nicolae Andrei, *Participarea cadrelor didactice din Oltenia la Primul Război Mondial (1916-1918)*, în „Arhivele Olteniei”, Serie nouă, nr. 1, Editura Academiei, București, 1981, p. 130.

³¹ Corneliu Tamaș, Ioan Lăcustă, *Pasiunea lui Ion Bulacu, un țaran ca toți țărani*, în „Magazin istoric”, București, an. XII, nr. 9 (138), septembrie 1978, p. 14.

³² Corneliu Tamaș, Petre Bardășu, Sergiu Purece, Horia Nestorescu-Bălcești, *Județul Vâlcea în anii Primului Război Mondial*, vol. II: *Eroii*, Bălcești pe Topolog, 1979, p. 82-84.

ACTA MUSEI TUTOVENSIS. Memorialistică, nr. 3, 2018. ISSN: 2457-1717.